

Charles Darwin. 1809—1909.

Det er idag et Hundrede Aar, siden Darwin blev født, og det er iaar endvidere et halvt Aarhundrede, siden Darwins berømte hovedværk om Arternes Oprindelse udkom.

Dette Værk har forårsaget en fuldstændig Revolution i de biologiske Videnskaber og i Opfatningen af den organiske Verden. Medens Kopernikus og Kepler, Galilei og Newton, Kant og Laplace afslørede Grundlovene i Verdensaltets Mechanik, var det en enkelt Mand, nemlig Darwin, forbeholdt at paapege Sammenhængen og Udviklingsligheden i Livets Verden.

Som ung Mand havde Darwin Anledning til at være med paa en Jordomsejling som Naturforsker. Den vidbegjærlige Ungdom med det opladte Sind for Naturen og det skarpe Blik for Former og Variationer fik paa denne Ekspedition en heldig Indvielse til sit senere Livsvirk. Hans Skildringer fra Rejsen er enkle og fordringsløse; men de vidner om en Mand med hjeldne Hjerte- og Forstandsegenskaber. Som rimeligt er, har han følt sig sterkt berørt af Urskogens vældige Fylde og Ortenens guldne Tomhed. Han skriver saaledes bl. a.: „Blandt de Scener, som er dybt indprentede i min Erindring, bærer ingen et saa mægtig Præg som de af Menneskehaand uberørte Urskoge, saavel i Brasilien, hvor Livet hersker, som paa Aldlandet, hvor Døden og Tilintetgjørelsen har Magten. Begge er Templer fyldt med Naturens forskjellige Frembringelser.“ Paa denne Rejse dullede efterhaanden op

de Spørgsmaal, som kom til at beskæftige ham hele Livet.

Under Arbejdet med uddøde, sydameri-
kaniske Pattedyr og Gallapagosøernes Flo-
ra fik han en levende Forestilling om Sam-
menhængen mellem Livsformerne i Ver-
den. Og med denne Idé arbejdede han
næsten et kvart Aarhundrede, inden han
udgav sit epokegørende Werk om „Arter-
nes Oprindelse“, hvor han fastslaar Slegt-
skabsforholdet mellem alt levende.

I „Menneskets Afstamning“, som ud-
kom i 1871, anvendte han ogsaa Udvik-
lingslærens Resultater paa Mennesket,
hvilket frembaldte en Storm af Raseri over
den fredelige Mands Nøved. Selv des-
trog han ikke i Kampen, som imidlertid fortes
meget virksomt af hans Venner, blandt
hvilke i første Række maa nævnes Huxley
og Hæckel. Striden om selve Udviklings-
læren har nu lagt sig, der er Enighed om
den Ting, at de fuldkomnere Livsformer
har udviklet sig af de lavere. Men der
er fremdeles Strid om Aarsagerne til den
organiske Verdens Udviklingsprogress. Al-
lerede Oldtidens Tænkere havde mere eller
mindre klare Forestillinger om det, man
senere har kaldt Darwinismen. Keiser
Mark Aurel (161—180 e. Kr.) udtaler
saaledes: „Al Tilblivelse foregaar ved
Forvandling. Det er en Sagttagelse, der
paatrænger sig af sig selv, at Naturen in-
tet elsker høiere end at forvandle de Ting,
som er, og deraf danne nye af lignende
Art, saa at alt værende paa en Maade
er at betragte som Spiren til Idet, som
skal werde.“ Det er Darwin, som har op-
høiet denne Lære til videnskabelig Sand-
hed.

Det geraader enhver Nation til Gode,
at den hædres de Mænd, som har bidraget
til at løse Tilværelsens Gaader.

Paa Kapitolpladsen i Rom rider Mark
Aurel sin prægtige Broncehest, passerer
man fra Domkirkepladsen i Milano gjen-
nem den største Kjobmandshal Galleria Vit-
torio Emanuele, ser man paa den anden
Side Leonardo da Vincis Tænderhoved i
dyb Jundering over denne Verdens mange
Problemer, og kommer man fra Bondens
umflørende Gadeliv ind i South Kensington-
tommuseets frodelige Haller, er det en
Darwin i Marmor, som straks fængsler
Blikket.

Der er Grund til at tro, at Darwins
Betydning i Verdenshistorien kun kan
sammenlignes med Religionsstifternes og
de store Reformatorers. Hvor forskjellig
de end kan være, er Darwin og Luther
Mænd af den samme Støbning.

D. Nordgaard.